

PROGRAM RADA DRŽAVNOG ARHIVA U SISKU ZA 2020. GODINU

1. VANJSKA SLUŽBA

1.1 Nadzor nad zaštitom arhivskog gradiva u pismohranama stvaratelja/imatelja

Odjel za zaštitu arhivskog i dokumentarnog gradiva izvan arhiva će i u 2020. godini obavljati redovite opće preglede prema detaljno izrađenom planu koji sadrži popis imatelja prve, druge, a ponekog i treće kategorije. Cilj pregleda je provjera stanja gradiva i utvrđivanje mjera zaštite kod ukupno 79 imatelja/stvaratelja na području nadležnosti Arhiva u Sisku. Imatelje arhivskog gradiva upozorit ćemo na novi Zakon o arhivskom gradivu i arhivima te na obveze koje za njih proizlaze iz nove regulative. Preglede ćemo obavljati prema područjima gradova i općina, kako slijedi:

Grad Glina.....	4
Grad Hrvatska Kostajnica.....	4
Grad Ivanić Grad.....	6
Grad Kutina.....	10
Grad Novska.....	5
Grad Petrinja.....	7
Grad Popovača.....	3
Grad Sisak.....	24
Općina Dvor.....	4
Općina Donji Kukuruzari.....	1
Općina Hrvatska Dubica.....	1
Općina Jasenovac.....	2
Općina Kloštar Ivanić.....	2
Općina Križ.....	1
Općina Lekenik.....	1
Općina Majur.....	1
Općina Martinska Ves.....	1
Općina Sunja.....	2

O svakom obavljenom pregledu sastaviti će se zapisnik, utvrditi mjere zaštite, a po potrebi izdati i rješenje sa utvrđenim rokom njihova izvršenja. Tijekom pregleda pažnja će se obratiti načinu vođenja uredskog poslovanja, načinu odlaganja gradiva u pismohranu, pohrani podataka u elektroničkom obliku i njihovoj zaštiti, materijalno-fizičkoj zaštiti gradiva, izradi i primjeni propisa kao i evidencijama o gradivu.

U slučaju potrebe, žurno će se intervenirati radi pružanja stručne pomoći, te osiguranja odgovarajućeg smještaja gradiva. Poduzet ćemo i do 30-tak kontrolnih pregleda stanja u pismohranama stvaratelja s ciljem povećanja i ubrzanja učinkovitosti provođenja naloženih mjera zaštite gradiva. Registrirat će se i novoosnovane pismohrane.

1.2. Nadzor nad odabiranjem arhivskog gradiva u pismohranama

Na zahtjev imatelja, a u skladu sa zakonom i drugim propisima te na temelju posebnih propisa koje zajedno utvrđuju Arhiv i imatelji, obavljat ćemo nadzor nad odabiranjem arhivskog gradiva te odbacivanjem bezvrijedne registraturne mase.

Prema dosadašnjem iskustvu možemo predvidjeti 30 – 40 postupaka odabiranja arhivskog gradiva odnosno izlučivanja neodabranog.

1.3. Nadzor nad zbirkama i arhivskim gradivom u privatnom vlasništvu

Nastavit će se s nadopunjavanjem postojećih evidencija i po potrebi izraditi nove osnovne podatke o arhivskom gradivu koje se čuva izvan Arhiva, a u privatnom je vlasništvu. Posebnu pozornost posvetit ćemo, i u 2020. godine arhivskom gradivu vjerskih zajednica na sisačkom arhivskom području u smislu čl.29, Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN 61/2018.)

1.4. Vrednovanje

1.4.1. Izrada posebnih popisa

Imatelje gradiva ćemo poticati na izradu posebnih popisa gradiva s rokovima čuvanja te na usklađivanje već postojećih s novim arhivskim propisima i pravilnicima. Arhiv će razmotriti svaku predloženu listu te dati mišljenje odnosno odobrenje istih.

1.5. Evidencije o arhivskom i dokumentarnom gradivu izvan Arhiva

Svi novi podaci prikupljeni prigodom općih i izvanrednih pregleda unosit će se u već postojeću bazu podataka za sve imatelje i stvaratelje arhivskog gradiva u Nacionalni arhivski informacijski sustav.

1.6. Preuzimanje arhivskog gradiva

1.6.1. Preuzimanje po službenoj dužnosti

Arhiv sustavno preuzima javno arhivsko gradivo tako da svake godine novim akvizicijama u Arhiv pristigne cca 200 do 300 d/m novoga gradiva. Nove akvizicije gradiva ćemo poduzimati u skladu s već utvrđenom prioritarnom listom prema kojoj će prednost imati gradivo stvaratelja koje smo planirali preuzeti u prošlim izvještajnim razdobljima, no iz objektivnih okolnosti na koje nismo mogli utjecati još nije predano Arhivu, ali i gradivu fondova koje smo počeli preuzimati u proteklim godinama (veliki fondovi nastali radom stvaratelja sa kompliciranom i razvijenom strukturom). Nadalje prednost ćemo dati i gradivu stvaratelja I. kategorije, posebice iz oblasti uprave kao i gradivu stvaratelja iz oblasti gospodarstva nastalom u razdoblju bivše državne tvorevine SFRJ. Ukupna količina preuzetog gradiva u 2020. godini će iznositi **cca 293 d/m**.

U skladu s navedenim u 2020. planiramo sljedeće akvizicije:

- Fondovi stvaratelja arhivskoga gradiva, mahom **poduzeća** čiji je osnivač bila bivša **Skupština općine Sisak** ili poduzeća koja su djelovala na području bivše općine Sisak u socijalističkom razdoblju, a koja su djelovala i likvidirana su u razdoblju od 1950.g do 1990. godine. Riječ je o više stvaratelja, odnosno fondova, a točan broj i o kojim se stvarateljima točno radi ćemo znati tek kada trenutni posjednik ovoga gradiva, Ured državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji izradi precizniji popis. Radi se o ukupnoj količini od 40 dužnih metara gradiva;
- Od istog posjednika, Ureda državne uprave Sisačko-moslavačke županije, nastaviti ćemo preuzimati i fond bivše **Skupštine općine Kutina**. Ovaj je stvaratelj djelovao u razdoblju 1963. – 1992., a tijekom 2019. godine preuzeto je 20 d/m nastalih u razdoblju od 1963. – 1968. koliko je bilo pripremljeno za preuzimanje i dovezeno u prostorije Ureda državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji u Sisak. Tijekom 2020. planiramo preuzeti preostali dio gradiva ovoga fonda nastao u razdoblju od 1969. do 1992. godine u količini od još 100 d/m;
- Od Općinskog suda u Sisku prezet ćemo gradivo sljedećih stvaratelja: **Općinskog suda u Sisku, Općinskog suda u Petrinji, Općinskog suda u Glini, Općinskog suda u Gvozdu te Općinskog suda u Hrvatskoj Kostajnici**. Gradivo ovih stvaratelja nastalo je u razdoblju od 1953. – 1990. godine. Riječ je o količini od cca 83 d/m.
- Od **Privrede Petrinja**, prezet ćemo gradivo nastalo radom ovoga stvaratelja u razdoblju od 1967. – 1995.g. u količini od oko 50 d/m.
- Od Neuropsihijatrijske bolnice Ivan Barbot u Popovači, Arhiv će nastaviti preuzimati seriju gradiva: bolničkih kartona nastalih radom ove bolnice (**Bolnica za duševne bolesti Popovača**) u razdoblju od 1962. do 1965. i to preostalih 20 dužih metara.

1.6.2. Preuzimanje otkupom ili darovanjem

U skladu s financijskim mogućnostima Arhiva, tj. sa raspoloživom sumom odobrenih sredstava za ovu namjenu, nastaviti ćemo sa otkupom gradiva od privatnih imatelja, a u slučaju ponuda izuzetno vrijednih i rijetkih primjeraka arhivskoga gradiva uputit će se zahtjev državnom Povjerenstvu za otkup arhivskoga gradiva (?!).

1.6.3. Evidencije o preuzimanju

Uz svaku akviziciju sastaviti će se zapisnik o primopredaji, odnosno kupoprodajni ugovor ili ugovor o darovanju te sve preuzeto gradivo upisati u Knjigu akvizicija u skladu sa važećim propisima. Slijedom toga nastaviti će se i s upisom podataka iz Knjige primljenog gradiva u odgovarajuću internetsku aplikaciju za evidentiranje i opis arhivskoga gradiva.

1.7. Stručna pomoć stvarateljima arhivskoga gradiva

1.7.1. Stručno usavršavanje djelatnika u pismohranama

Djelatnici Arhiva će na zahtjev imatelja i po potrebi, davati savjete o svim fazama obrade gradiva na terenu – pri izlučivanju, izradi popisa, pravilnika i posebnih lista gradiva, kao i davati upute o neophodnim uvjetima koji moraju vladati u prostorijama u kojima se odlaže i čuva arhivsko gradivo. Arhivare koji nemaju položen stručni ispit poticat ćemo da tu obvezu riješe.

2. SREĐIVANJE I OBRADA ARHIVSKIH FONDOVA I ZBIRKI U ARHIVU

U 2020. godini će se nastaviti s obradom fondova čije je sređivanje bilo planirano i započeto je tijekom proteklih izvještajnih razdoblja. Pri tom ćemo stručno obraditi, sistematizirati i opisati još cca 130 d/m gradiva. Kako je riječ o velikim fondovima, sa vrlo složenom strukturom, vjerojatno tijekom 2020. nećemo izraditi niti jedan novi sumarni inventar (jer izrada sumarnog inventara slijedi po okončanju poslova na stručnoj obradi), no, zato planiramo izraditi 23 nove e-baze u Excel-u sa analitičkim opisima. Tijekom sređivanja planiranih „velikih“ fondova čija će obrada trajati kroz par godina (ili već traje) paralelno sa stručnom obradom prikupljat će se i podaci za sumarne inventare.

Dakle, u 2020. godini radit će se na stručnoj obradi slijedećih fondova i zbiraka:

2.A. Uprava

2.A.1. Fond br. 29: Skupština općine Novska, 1963-1992, 88,8 d/m

Gradivo ovoga arhivskog fonda pristiglo je u Arhiv u više navrata, 1979, 2011. i 2018. godine, a u 2019. godini preuzete su u potpunosti i građevinske dozvole te uporabne dozvole sa projektnom dokumentacijom. Sređivanje je započeto 2017. godine, a obradu ovoga fonda planiramo nastaviti i u 2020. godini te pri tom stručno obraditi cca 22 d/m.

2.A.2. Fond br. 310: Skupština općine Kutina, 1963 – 1992, 120 d/m

Mali dio ovoga fonda pristigao je u Arhiv već 1973. godine sa gradivom NOO-a Kutina. Krajem 2019. preuzeto je 20 d/m, a u drugoj polovici 2020. planirano je preuzimanje glavnine fonda u količini od 100 d/m.

Paralelno s preuzimanjem obratit će se pozornost na trenutno najtraženiji dio ove vrste gradiva, na građevinske i uporabne dozvole koje su u pisarnici odlagane prema odgovarajućoj klasifikaciji, a nerijetko je projektna dokumentacija odvojena od građevinskih i uporabnih dozvola čiji su, zapravo, prilog.

Paralelno s preuzimanjem ovoga fonda ovaj dio dokumentacije ćemo spojiti (projekti + dozvole) prema klasi pojedinog predmeta. Izradit će se baza u Excell-u u koju će se unositi podaci o građevinskim dozvolama, što nam omogućuje izuzetno brzu i točnu pretragu slijedom zahtjeva građana i pravnih osoba. U ovom trenutku nemoguće je točno procijeniti o kojoj će se količini gradiva točno raditi.

2.A.3. Fond br. 963: Skupština općine Petrinja, 1963-1992, 107 d/m

Arhivsko gradivo ovoga fonda pristizalo je u Arhiv tijekom 2017. i 2018. godine u osnovno sređenom stanju.. Rad na obradi ovoga fonda započeo je krajem 2019. godine, a nastaviti će se i u 2020. godini, pri tom ćemo stručno obraditi do 30 d/m.

2.B. Pravosuđe

2.B.1. Fond/zbirka br. 901: Zemljišno-knjižni ured Kutina, 1861-1978, 364 knj., 274 sv., 43,55 d/m)

Gradivo je nastalo radom sudova u čijoj su nadležnosti bili gruntovni poslovi za kutinsko područje, od Kraljevskog sudbenog stola u Bjelovaru, Kotarskog suda u Kutini do Općinskog suda u Kutini. Zbirka sadrži posjedovne listove, napisnike, upisnike, imenike, poslovne iskaze i spise "Z" gore navedenih sudova u čijoj je nadležnosti ova gruntovnica u pojedinim vremenskim razdobljima djelovala. Krajem 2019. godine započeo je rad na sređivanju i popisivanju ove zbirke. Tijekom 2020. godine obrada ove cjeline će se nastaviti. Pri tom bi moglo biti obrađeno cca 15 d/m.

2.D. Odgoj i obrazovanje

U 2020. godini planiramo obraditi više manjih fondova (20) iz oblasti odgoja i obrazovanja. Riječ je o manje značajnim cjelinama nastalim radom osnovnih/pučkih škola sa sisačkog arhivskog područja, no kako su često upravo ti fondovi jedini pisani trag povijesti manjih mjesta (mahom seoskih sredina), preuzeti su u arhivska spremišta. Tijekom 2020. izradit ćemo elektroničke baze u Excel-u te svaku pojedinu cjelinu opisati i popisati analitički. Uz podatke o svakoj pojedinoj tehničkoj jedinici (prije svega njihovom sadržaju), baza će sadržavati i poveznicu sa posebnim dokumentima izrađenim za svaki pojedini fond sa podacima o fondu i stvaratelju prema ISAD(G) i ISARR standardima. Ovakva baza omogućit će nam pretragu po svim mogućim (zadanim) parametrima. Dakle tijekom 2020. godine na opisani način ćemo stručno obraditi slijedeće fondove:

2.D.1. Fond br. 136: Osnovna škola Budaševo, 1941-1945, 10 knj.

Gradivo je preuzeto u Arhiv 1981. godine uz primopredajni popis. Izradit ćemo e-bazu sa analitičkim opisom svake pojedine tehničke jedinice te metapodacima o fondu i stvaratelju.

2.D.2. Fond br. 137: Osnovna škola Drenčina Stara, 1908-1952, 8 knj. 1 sv.

Kao i u prethodnom slučaju izradit će se e-baza sa svim opisanim podacima.

2.D.3. Fond br. 141: Pučka škola Letovanić, 1906-1921: 58 knj; 0,5 d/m

Gradivo ovoga fonda je preuzeto 1981. godine. Tada je izrađen primopredajni popis. U 2020. ćemo izraditi e-bazu sa analitičkim opisom.

2.D.4. Fond br. 146: Osnovna (pučka) škola Sela, 1894-1963, 27 knj.

Gradivo je pristiglo u Arhiv u dva navrata, 1981. i 2008. godine. U oba slučaja izrađeni su samo privremeni popisi.

I ovaj fond ćemo obraditi na način opisan u prethodna 3 slučaja.

2.D.5. Fond br: 354: Osnovna škola Bistrač, 1941-1945, 8 knj.

Gradivo je preuzeto u Arhiv 1981. godine. Izradit ćemo e-bazu sa analitičkim opisom te metapodacima o fondu i stvaratelju.

2.D.6. Fond br. 355: Osnovna škola Zelina Breška, 1904 – 1953, 95 knj.

Gradivo ove škole preuzeto je u Arhiv 1982. godine. Pri preuzimanju izrađen je samo privremeni popis. Tijekom 2020. godine izradit ćemo e-bazu na opisani način te popisati ovaj fond analitički.

2.D.7. Fond br. 368: Osnovna škola „Kata Dumbović Mati“ gušće, 1941-1965: 13 knj, 1 sv; 0,2 d/m

Fond je preuziman u Arhiv u dva navrata i to 1981. te 1982. godine. Izrađeni su primopredajni zapisnici. Tijekom 2020. godine izradit ćemo e-bazu sa analitičkim opisom i popisom gradiva ovoga fonda.

2.D.8. Fond br. 377: Osnovna škola Kozaperovica, 1947 – 1952, 5 knj.

I ovu ćemo cjelinu popisati na opisani način te podatke unijeti u e-bazu radi lakšeg pretraživanja.

2.D.9. Fond br. 387: Osnovna škola Mikleška, 1880 – 1943, 37 knj.

Gradivo ovoga fonda preuzeto je u arhivska spremišta 1982. godine, a pri tom je izrađen privremeni popis. Izradit ćemo i u ovom slučaju e-bazu sa analitičkim opisima svake tehničke jedinice.

2.D.10. Fond br. 388: Pučka škola Nova Subocka, 1939-1944, 5 knj.

Gradivo fonda je preuzeto u Arhiv 1983. godine. Obradit ćemo ga u 2020. kao i sve do sada opisane slučajeve prosvjetnih fondova.

2.D.11. Fond br. 389: Pučka škola Novski Sigetac, 1933-1942, 9 knj.

Gradivo je preuzeto 1983 te je tom prigodom izrađen primopredajni popis. I ovu ćemo cjelinu popisati i opisati analitički te podatke unijeti u e-bazu.

2.D.12. Fond br. 392: Pučka škola Osekovo, 1889-1956, 15 knj.

Fond je preuzet 1983. godine te privremeno popisao. Kao i u prethodnim slučajevima fond ćemo popisati i opisati analitički u za to, posebno izrađenu bazu u e-obliku (Excel).

2.D.13. Fond 393: Pučka škola Piljenice, 1936-1944, 11 knj + spomenica

Fond je preuzet u dva navrata 1983. i 1990. godine. Gradivo ove škole ćemo također popisati i opisati analitički te izraditi e-bazu za lakše pretraživanje sa poveznicom na dokument sa metapodacima o fondu i stvaratelju.

2.D.14. Fond br. 396: Pučka škola Popovača, 1893-1942, 4 knj.

Gradivo je preuzeto 1983. godine. Izradit ćemo tijekom 2020. posebnu e-bazu sa podacima o ovom gradivu, fondu i stvaratelju.

2.D.15. Fond br. 398: Osnovna škola Potok, 1889 -1952, 16 knj.

Fond je preuzet 1983. godine i privremeno je popisao. Izradit ćemo e-bazu s analitičkim opisom svake pojedine tehničke jedinice.

2.D.16. Fond br. 399: Pučka škola Praćno, 1891-1943: 7 knj

Fond je preuzet 1983. godine, a sadrži 6 knjiga i presliku spomenice Škole. Tijekom 2020. ćemo ga popisati i opisati kao i sve prethodne slučajeve

2.D.17. Fond br. 400: Pučka škola u Prelošćici, 1856-1961, 4 knj.

Fond ćemo popisati i opisati koristeći tablicu izrađenu u Excelu. Baza će sadržavati i poveznicu sa dokumentom koji sadrži podatke o fondu i stvratelju.

2.D.18. Fond br. 407: Pučka škola Stružec, 1896-1945m 4 knj.

Fond je preuzet 1983. godine. Obradit ćemo ga tijekom 2020. kao i prethodno opisane slučajeve, dakle, izradom e-baze.

2.D.19. Fond br. 411: Osnovna škola Tišina Lijeva (Erdedska), 1943-1962, 3 knj.

Fond je preuzet 1981. godine. U 2020. ćemo podatke o gradivu ovoga fonda unijeti u posebno izrađenu e-bazu.

2.D.20. Fond br. 412: Pučka škola Voloder, 1885 – 1944, 8 knj.

Fond je privremeno popisao pri preuzimanju 1983. godine. I ovu ćemo cjelinu analitički opisati te podatke unijeti u e-bazu.

2.G. Gospodarstvo

2.G.1. Fond br. 438: Privredna komora Sisak, 1962 – 1991, 47,5 d/m

Gradivo ovoga fonda je pristiglo u Arhiv u više navrata, tijekom 1990. i 2013. godine. Sadrži i manje dijelove gradiva prednika ovoga stvaratelja.

Tijekom 2020. godine nužno je započeti stručnu obradu ovoga fonda, izdvojiti fragmente drugih cjelina, a gradivo ovoga stvaratelja organizirati prema klasifikacijskom planu izrađenom prema funkcionalnom načelu.

Na kraju sređivanja izraditi sumarni opis u skladu sa ISAD (g) i ISARR standardima. Izdvojeno gradivo drugih provenijencijskih cjelina spojiti sa glavninom dokumentacije odgovarajućih stvaratelja te revidirati postojeće inventare.

2.G.2. Fond br. 918: Željezara Sisak (1946-2000), 1946-2000, 300 d/m

Stručna obrada ove ogromne arhivske cjeline nastavit će se i u 2020. godini. Cjelina će biti organizirana kao zbirni fond podijeljen na podfondove. Tijekom 2020. godine planiramo do kraja obraditi dva podfonda čija je obrada započeta u 2019. i to d RO Metalurško-valjaonička proizvodnja, 4,2 d/m te Metaval, još 7,4 d/m (od čega je 6 d/m rinfuza). Osim toga obrađivat će se i planovi poslovanja Željezare Sisak (Metalurškog kombinata), 2,5 d/m; analize poslovanja ŽS, 1,1 d/m; izvještaji o radu ŽS, 1,7 d/m te normativni akti ŽS, 2 d/m.

Pored toga u 2020. godini planiramo započeti (a možda i završiti) i precizniju identifikaciju te analitički obraditi 4 albuma i 9 registratora fotografija Željezare Sisak. Izradit će se e-baza sa analitičkim opisom i popisom fotografija, a uz opis svake pojedine fotografije pridružiti će se i digitalna snimka (poveznica na folder na serveru Arhiva).

2.G.3. Fond br. 925: INA – Tvornica petrokemijskih proizvoda Kutina, 1954 – 1998: 207,52 d/m

Ovaj fond nije kompletiran, a za sada se radi o dokumentaciji pogona („tvornica“) Amonijak-I i Urea-I te pogona Metan koji više ne rade. Kako je tehnička dokumentacija ovoga fonda preuzeta dijelom u registratorima, a dijelom i u aluminijskim futrolama, tj. neodgovarajućoj ambalaži koja nije pogodna za trajno čuvanje dokumentacije, koja k tome zauzimaju previše mjesta u spremištima, odlučeno je da se tijekom 2020. godine tehnička dokumentacija ovoga fonda stručno obradi i smjesti u odgovarajuću ambalažu za trajnu pohranu.

Tijekom 2020. će se izvršiti analitička obrada ovoga dijela fonda tako da se izvrši precizna identifikacija te gradivo popiše analitički do razine komada (nacrti) i opiše u za to posebno izrađenu e-bazu u Excellu. Na ovaj će se način tijekom 2020. obraditi ukupno 20,4 d/m tehničke dokumentacije tj. 42 reg, 3 mape, 3 kutije i 35 aluminijskih futrola.

2.L. Zbirke

2.L.2. HR-DASK-587: Zbirka fotografija

U narednom planskom razdoblju nastaviti ćemo sa obradom do sada neevidentiranih fotografija koje posjeduje ovaj Arhiv. Rad na obradi ove Zbirke započeo je početkom 2018. godine nastavljen po povratku djelatnice sa porodijskog dopusta, u zadnjem kvartalu 2019. godine. Riječ je o 1450 kontakt kopija nastalih iz negativa Zbirke fotografija Hrvatskog državnog arhiva (HR-HDA-1422: Agencije za fotodokumentaciju) ustupljenih Državnom arhivu u Sisku, jer se sadržajno odnose na sisačko arhivsko područje. Nastavit će se sa evidentiranjem i digitalnim snimanjem te unošenjem odgovarajućih podataka u elektroničku bazu ove zbirke. I u ovom slučaju je riječ o analitičkoj obradi.

2.L.5. Zbirka digitalnih zapisa

U 2020. godini nastaviti ćemo sa sistematizacijom i popisivanjem zapisa koje ovaj arhiv posjeduje u digitalnom obliku. Zapisi su pohranjeni dijelom na serveru Arhiva, dijelom na DVD i CD nosačima ili na eksternim diskovima. Čine ju sigurnosne kopije, ali i izvorni zapisi nastali u tom obliku. Kako bi se zbirka mogla evidentirati kao takva i konačno postati dostupna korisnicima, nužno ju je analitički obraditi, svaki snimak evidentirati i opisati u skladu sa postojećim standardima. Sistematizirani zapisi biti će popisani i opisani u posebnoj elektroničkoj bazi, izrađenoj, kao i u prethodnom slučaju, u Excel tablici. Dakako, riječ je o opisu na analitičkoj razini, tj. o opisu svakog pojedinog snimka.

2.L.3. Zbirka br. 719: Zbirka Matičnih knjiga, digitalne snimke, 158 GB

Digitalne snimke matičnih knjiga relevantnih za matična područja na sisačkom arhivskom području preuzete su od Hrvatskog državnog arhiva krajem 2018. godine. Kako ova baza sadržava i dijelove matica drugih matičnih područja nužno je pregledati sve mape („foldere“) izdvojiti dio koji se odnosi na sisačko arhivsko područje te izraditi odgovarajuću e-bazu kojoj će se pridružiti odgovarajuće digitalne snimke.

Na ovom se poslu započelo raditi tijekom 2019. godine, a tijekom 2020. će na njemu intenzivnije raditi dvije arhivistice.

Poslovi na evidentiranju gradiva: Opći inventar DASK, odnosno Nacionalni arhivski sustav

Nastavit će se s upisom i ažuriranjem već upisanih podataka o fondovima i stvarateljima u Nacionalni arhivski informacijski sustav (za sada dostupna baza u ARHiNET-u). U istom sustavu Arhiv ažurira i stanje gradiva slijedom svih promjena (nova preuzimanja, stanje nakon stručne obrade i dr...).

3. ZAŠTITA GRADIVA U ARHIVU

3.1. 1. Preventivna zaštita – redoviti skrbnički poslovi

U okviru preventivne zaštite gradiva kontinuirano će se obavljati svi redoviti skrbnički poslovi u spremištima u Sisku i Petrinji i to: kontrola sigurnosti spremišta, izdavanje gradiva na korištenje i redovito ulaganje kao i kontrola mikroklimatskih uvjeta u spremištima. Poduzet će se sve potrebne radnje u slučaju eventualno uočenih odmakâ od propisa i stručnim preporukama definiranih granica.

3.1.2. Digitalizacija arhivskoga gradiva

Arhiv će u skladu sa svojim snagama i mogućnostima, nastaviti sa skeniranjem i pohranjivanjem arhivskoga gradiva u digitalnom obliku na server Arhiva. Sve arhivsko gradivo koje će biti snimljeno za potrebe izložaba pohranit ćemo na server.

Ukoliko se kroz Nacionalni projekt „Digitalizacija kulturne baštine“ uspiju osigurati tehničke predispozicije (skeneri) i odgovarajuća sredstva za digitalizaciju arhivskoga gradiva, Arhiv će nastaviti sa snimanjem tehničke dokumentacije stvaratelja iz oblasti industrije (Željezara, Rafinerija, Dunavski Lloyd).

4. KORIŠTENJE ARHIVSKOGA GRADIVA

4.1. Informacije korisnicima

Istraživačima i drugim korisnicima pružat ćemo na njihov zahtjev usmene i pismene informacije o arhivskom gradivu u svezi s pojedinim temama koje istražuju.

4.2. Čitaonica

U čitaonicama glavne zgrade Arhiva u Sisku kao i čitaonici SAC Petrinja izdavat će se arhivsko gradivo na korištenje, na temelju pisanih zahtjeva, a u svemu u skladu sa novim Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima te Pravilnikom o radu u čitaonici DASK. Vodit će se evidencija o korištenju gradiva, korisnicima i korištenom gradivu.

4.3. Korištenje gradiva u službene svrhe

Na službeni zahtjev gradivo ćemo izdavati na korištenje za potrebe državnih tijela i ustanova. Isto tako, na temelju službenog zahtjeva za posudbu, gradivo ćemo posuditi organima uprave, pravosuđa i dr. za službene potrebe.

4.4. Izdavanje preslika i podataka iz gradiva

Na zamolbe građana (korisnika) izdavati ćemo podatke iz gradiva, izvratke iz dokumenata i ovjerovljene prijepise dokumenata koji se čuvaju u Arhivu. Ukoliko se tražena dokumentacija ne nalazi u Arhivu, uputiti ćemo stranke kome se mogu obratiti. Prema dosadašnjoj praksi očekujemo do 600-tinjak zahtjeva godišnje.

4.5. Korištenje gradiva za izložbe

Prema službenom zahtjevu i unaprijed utvrđenim signaturama izdat će se gradivo za izložbe koje priređuju druge ustanove.

5. STRUČNO USAVRŠAVANJE ARHIVSKIH DJELATNIKA

Stručni djelatnici arhiva će izmjenjivati stručna iskustva s djelatnicima drugih arhiva, pratiti stručnu periodiku i literaturu. Sudjelovat će na stručnim savjetovanjima, seminarima i predavanjima, pratiti trendove i nova dostignuća te ponude na tržištu vezane za najnovije oblike, načine i medije dugoročne pohrane podataka.

Arhiv će financijski i moralno poticati djelatnike na aktivno sudjelovanje na stručnim arhivističkim skupovima. Stručni djelatnici Arhiva sudjelovat će na 51. arhivističkom savjetovanju u listopadu 2020. godine u organizaciji Hrvatskog arhivističkog društva i jednog od državnih arhiva.

Pratiti ćemo ponuđene edukacijske sadržaje s ciljem istraživanja mogućnosti korištenja sredstava iz EU fondova za kulturne programe, ali i za programe povećanja energetske učinkovitosti objekata s ciljem dugoročnih ušteda na potrošnji energije kao i postizanja višeg stupnja energetskog certificiranja zgrada.

6. ZAŠTITA I OBRADA KNJIŽNOG GRADIVA

Pratit će se izdavačka djelatnost u svrhu popune knjižnog fonda. Pri tom će prednost imati edicije objave gradiva, povijesnih tema – naročito lokalne povijesti, povijesti institucija, kao i izdanja iz oblasti arhivistike te pomoćnih povijesnih znanosti.

Sve novonabavljene knjige i časopisi bit će inventarizirane.

Knjige i časopisi će se na zahtjev istraživača izdavati na korištenje u čitaonici Arhiva.

7. IZDAVAČKA DJELATNOST ARHIVA

7.1. Pokretanje Zbornika Državnog arhiva u Sisku. Tisak i objava prvoga broja Zbornika.

Državni arhiv u Sisku planira u 2020. godini pokrenuti svoj Zbornik radova u kojem bismo objavljivali prije svega informativna pomagala (sumarne inventare, analitičke inventare, vodiče i dr.), ali i ostale stručne radove zaposlenika ovoga arhiva te objavljivali dijelove gradiva u posjedu ovoga arhiva. Zbornik bi izlazio 1-2 puta godišnje.

U prvom broju namjeravamo objaviti izbor postojećih informativnih pomagala DASK, i to fondova iz oblasti uprave i gospodarstva, koja do sada nisu nigdje objavljivana, a čije je gradivo često traženo u arhivskoj čitaonici. Uz inventare bi ovaj broj sadržavao i predgovor urednika i kazalo.

Prvi broj Zbornika bi imao opseg do 200 stranica uz maksimalno 10-tak ilustracija, a tiskali bismo ga u nakladi od 800 komada te formatu: 16,5 x 23,2 cm.

Tekstovi odabranih informativnih pomagala će biti recenzirani i lektorirani.

Prvi broj Zbornika bismo promovirali na svečanosti povodom Međunarodnog dana arhiva, 09.lipnja 2020. godine u prostoru velike čitaonice Državnog arhiva u Sisku.

7.2. Tisak i objava knjige: 25. NEISPRIČANIH PRIČA

Riječ je o knjizi dvojice autora, umirovljenih sisačkih novinara, koja je nastala kao rezultat višegodišnjih istraživanja kroz arhivsko gradivo Državnog arhiva u Sisku, Hrvatskog državnog arhiva, ali i bibliotečno gradivo u vidu starih novina i časopisa (NSK, Narodna knjižnica i čitaonica Sisak) te njihovih osobnih istraživanja (intervjua) na terenu.

Knjiga je podijeljena u 25. priča iz povijesti sisačkog područja sa zanimljivim detaljima koji do sada nisu bili objavljivani niti na ovaj način prezentirani, kao primjerice priča o jednoj vodi u Boku (selo u sisačkoj Posavini), zatim priča o vezi Augusta Šenoe sa Siskom, priča o Alfonsu Vučeru (poznatom skladatelju), o Franu Bubanoviću (poznati hrvatski kemičar), priča o Dori Maar (Picassova muza) i njihovoj vezi sa sisačkim područjem.....

Opseg teksta je 90 novinskih kartica, (pretpostavljamo oko 130 tiskanih stranica), a knjiga bi bila opremljena i sa 140 ilustracija u vidu arhivskoga gradiva, fotografija i sl. Format knjige bi bio 20 x 20 cm sa mekim ali duplim koricama (ili tvrdo ukoričena). Knjigu bismo tiskali u nakladi od 500 primjeraka.

Knjiga je utemeljena na raspoloživim povijesnim izvorima, ali je pisana jednostavnim i širokoj publici razumljivim rječnikom. Namijenjena je širokoj čitalačkoj publici svih generacija.

8. KULTURNO PROSVJETNA DJELATNOST

Ovisno o količini sredstava koja će biti osigurana za ove namjene Arhiv će nastojati nastaviti s organiziranjem manifestacija koje želimo pretvoriti u tradicionalne, poput Tjedna arhiva i obilježavanja Međunarodnog dana arhiva.

8.1. Međunarodni dan arhiva

Međunarodni dan arhiva od 2009. godine obilježava i Državni arhiv u Sisku. Obilježavanje MDA u okvirima hrvatske arhivske službe koordinira Hrvatsko arhivističko društvo pa je i tema obično unaprijed zadana. Tako je prijedlog teme za 2020. godinu: „Katastrofe u arhivima“, no, kako je Državni arhiv u Sisku ovu temu već „iscrpio“ proteklih godina, odlučili smo povodom Međunarodnog dana arhiva 2020. organizirati promociju prvoga broja Zbornika Državnog arhiva u Sisku. Zamišljenu koncepciju Zbornika opisali smo u točki 7.1. ovoga Programa.

Prvi broj Zbornika bismo promovirali na svečanosti, 09. lipnja 2020. godine u prostoru velike čitaonice Državnog arhiva u Sisku uz prigodni domjenak za uzvanike.

8.2. Tjedan arhiva

Tradiciju organiziranja manifestacije pod naslovom Tjedan arhiva Državnog arhiva u Sisku planiramo nastaviti i u 2020. godini i to, ovaj puta, u tjednu od 16. do 20. studenog. Kroz različita javna događanja te otvorena vrata ustanove u navedenom tjednu namjeravamo progovoriti o arhivskoj djelatnosti općenito, osnovnim ciljevima i njenoj svrsi te u ovim okvirima ilustrirati i promovirati djelatnost i arhivsko gradivo Državnog arhiva u Sisku.

Nacrt programa Tjedna arhiva 2020.g:

a) **Postavljanje arhivističke izložbe** sa radnim naslovom: OD ŽELJEZNE RUDE DO BEŠAVNIH CIJEVI. Ovaj, za sada radni naslov možda će biti donekle modificiran kada dođemo do konačnog odabira eksponata, no planiramo izložbu fotografija pogona i proizvoda bivše Željezare Sisak, jednog od najvećih industrijskih giganta u ex Jugoslaviji, ali i vrlo značajnog društvenog i političkog subjekta koji je imao znatan utjecaj na političke odluke, na upravljanje gradom, a vrlo često i kao investitor i na razvoj samoga grada i okolice. Fondovi Državnog arhiva u Sisku: HR-DASK-449: Rudarsko udruženje Talionica Caprag, 1938 – 1946, zatim HR-DASK-903: Željezara Sisak, Visoke peći, 1946-1993; te HR-DASK-918: Željezara Sisak, 1946-2006, sadrže izvanredno vrijedan arhivski materijal koji svjedoči ne samo o značaju ovoga stvaratelja u tom vremenskom kontekstu, već i o razvoju industrijskih pogona ovoga tipa, tehnologiji toga vremena i specifičnom načinu upravljanja ovim ogromnim tvorničkim sustavom. Spomenuti fondovi sadrže mnoštvo fotografskog materijala, tehničke dokumentacije i inog gradiva vizualno vrlo atraktivnog i pogodnog za izložbeni eksponat. Pripremit ćemo izložbu od maksimalno 100-tinjak izložaka kojom ćemo javnost upoznati sa industrijskom prošlošću ovoga grada te jednim od najvažnijih čimbenika gospodarskog i općeg razvoja sisačkoga područja.

Planiramo tiskati katalog izložbe sa maksimalno 10-16 stranica teksta i nešto ilustracija sa obaveznim kataloškim popisom.

b)Projekcije filmskog materijala o Željezari Sisak

U suradnji sa drugim ustanovama (arhivskim, muzejskim) te medijima (HTV), organizirali bismo projekcije sačuvanog filmskog gradiva koje je sadržajno vezano za razvoj ove tvornice, a naročito onih do sada manje poznatih ili manje poznatih sadašnjim mlađim generacijama.

c)Tjedan arhiva 2020. godine će biti i **tjedan otvorenih vrata** Arhiva tijekom kojeg ćemo organizirati cjelodnevna dežurstva (od 8,00 do 20,00 sati). Kroz ovih pet radnih dana prema dogovoru sa prosvjetnim ustanovama na sisačkom arhivskom području, organizirat ćemo predavanja za skupine učenika srednjih i osnovnih škola uz stručno vodstvo kroz izložbu. Osim toga pripremiti ćemo i kratka, informativna predavanja o osnovnim pojmovima arhivistike, ciljevima arhivske službe, fundusu Državnog arhiva u Sisku, uz prezentaciju atraktivnijih i reprezentativnih primjeraka pojedinih arhivskih dokumenata, od povelja do filmskih zapisa. Obavijest o programu i sadržaju manifestacije, osim na web stranicama DASK, na Facebook portalu Arhiva i u lokalnim javnim glasilima, poslat ćemo zajedno sa pozivnicama za otvorenje izložbe i Tjedna.

Tiskali bismo pozivnice sa programom Tjedna, a izradili bismo i pozivnice u e-obliku.

8.3. Gostovanje izložaba arhivskog gradiva drugih ustanova u Državnom arhivu u Sisku

8.3.1. Gostovanje izložbe s predavanjem na temu: SANITARNI KORDON I KONTUMAC U KOSTAJNICI

Izložba pod gornjim naslovom djelo je autorice: Ivane Horbec, više znanstvene suradnice na Hrvatskom institutu za povijest u Zagrebu. Izložba prezentira rezultate istraživanja ove znanstvenice na temu formiranja tzv. „Sanitarnog kordona – kompleksnog sustava stražarnica, karantena i obavještajne infrastrukture kojeg su habsburški vladari formirali tijekom 18. stoljeća na istočnim granicama Monarhije, poučeni epidemijama kuge koje su u nekoliko navrata od 1679. do 1738. prodrle iz Osmanskoga Carstva u hrvatske, mađarske i unutarnje austrijske zemlje. Svrha ovoga Kordona bila je sprječavanje širenja epidemija iz Osmanskoga carstva u Monarhiju te omogućavanje prekogranične trgovine. Kordon je kao jedinstvena takva institucija činio jedan od temelja javnozdravstvenih mjera do sredine 19.stoljeća, a njegov znatan dio izgrađen je na području hrvatskih zemalja, uz granicu na rijekama Uni i Savi“ (I. Horbec: katalog istoimene izložbe, 2017.).

Dakle, riječ je o novim znanstvenim saznanjima vezanim za povijest sisačkog arhivskog područja. Stoga smo u dogovoru s autoricom, odlučili ovu izložbu predstaviti i zainteresiranoj publici ovoga Arhiva.

Izložba je prvi puta bila postavljena u Hrvatskoj Kostajnici 2017. godine i činilo ju je samo 8 izložbenih plakata. Kako je od tada do danas dr.sc. Horbec prikupila novi materijal i došla do još nekih novih saznanja na ovu temu, izložba će za ovu prigodu (izlaganja u prostoru DASK) biti proširena i reorganizirana na 12 – 15 izložbenih panoa.

Od promidžbenih materijala namjeravamo tiskati deplijan/pozivnicu sa kratkom informacijom o sadržaju izložbe, impresumom i tekstom poziva kao i e-pozivnicu.

Izložbu bismo postavili (i otvorili) od kraja mjeseca travnja pa do kraja mjeseca svibnja 2020. godine. Tijekom svibnja bi autorica izložbe, dr.sc. Horbec, u prostoru Arhiva održala i **predavanje** na ovu temu, a ovaj bismo događaj vezali uz, sada već tradicionalan festival povijesti KLIOFEST tako da bi ovaj program bio vidljiv i kroz promidžbene materijale festivala.

8.3.2. Gostovanje izložbe: BITI UČENIK U HRVATSKOJ U DUGOM 19. STOLJEĆU

Izložba pod gornjim naslovom izrađena je u okviru projekta *Od postmodernizacije do modernizacije školstva u Hrvatskoj (18. i 19. st.)*. Riječ je o projektu kojeg su proveli istraživači Hrvatskog instituta za povijest, a financirala ga je Hrvatska zaklada za znanost u razdoblju od 2014. do 2018. godine. Realizirana je u suradnji sa Hrvatskim školskim muzejom koji je ustupio najveći dio gradiva za njen postav, a prvi puta je postavljena u Hrvatskom institutu za povijest u Zagrebu, u svibnju 2017. godine. Organizirana je na 13 roll up, lako prenosivih plakata (bannera).

Područje nadležnosti Državnog arhiva u Sisku uključuje i Petrinju koja je već par stoljeća značajno prosvjetno i pedagoško središte ove regije. Početci učiteljskog obrazovanja u Petrinji zabilježeni su upravo početkom 19. stoljeća, a gradivo koje ovaj Arhiv čuva u svojim spremištima sadrži zamjetan broj prosvjetnih fondova nastalih radom stvaratelja prisutnih već u 19. stoljeću. Sve navedeno, kao i vrlo osebujan kritički pristup izražen ovom izložbom naveli su nas da sa autorom i Institutom dogovorimo gostovanje ove izložbe i u sisačkom Arhivu.

Otvorenje izložbe planiramo početkom mjeseca rujna 2020.g, tj. s početkom školske godine, a zadržali bismo postav sve do polovice listopada iste godine. Očekujemo **publiku**, prije svega, studente Učiteljskog fakulteta Zagreb - Odsjeka u Petrinji, zatim učenike srednjoškolskog uzrasta sa profesorima, ali i učenike viših razreda osnovnih škola, kao i, naravno, svo ostalo građanstvo zainteresirano za kulturna događanja ovoga tipa.

Od promidžbenih materijala tiskali bismo cca 200 primjeraka deplijana (dotisak sa dopunjenim podacima) i pozivnicu.

9. RESTAURACIJA ARHIVSKOGA GRADIVA

Ukoliko budu osigurana dostatna sredstva tijekom 2020. godine Arhiv će provesti **konzervatorsko-restauratorske radove na tri nacrtu zidanog mosta u Sisku preko rijeke Kupe.**

Predmetno gradivo dijelom je arhivskoga fonda: HR-DASK-4: Gradsko poglavarstvo Sisak, 1881-1945. Radi se o 3 nacrtu zidanog mosta preko Kupe, projektiranog 1925, a puštenog u promet 1934. godine. To su slijedeći nacrti sa ovim karakteristikama:

1. nacrt:

Promijenjena osnova za gradnju mosta preko rijeke Kupe u Sisku na državnoj cesti Sisak-Karlovac: pogled niz vodu;

Mjerilo 1:250

Podloga: ozalit

Dimenzije: 34 x 108 cm

Mjesto i godina izrade: Zagreb, 1925.

Autor: Milivoj Frković

Oštećenja: nacrt je presavijan i poderan na oba ruba po širini

2. nacrt:

Promijenjena osnova za gradnju mosta preko rijeke Kupe u Sisku na državnoj cesti Sisak-Karlovac: situacija mosta

Mjerilo 1:500

Podloga: ozalit

Dimenzije: 50,5 x 99 cm

Mjesto i godina izrade: Zagreb, 1925.

Autor: Milivoj Frković

Oštećenja: nacrt poderan po rubovima, a na mjestima uz rub ima rupe od čavlića

3. nacrt:

Istraživanje pruge pod trotoarom (vanjski lukovi) i unutarne pruge mosta = izračun statike

Podloga: ozalit

Dimenzije: 36 x 118 cm

Mjesto i godina izrade: Zagreb, 1925.

Autor: Milivoj Frković

Oštećenja: nacrt je teže oštećen, na više mjesta zaderan po marginama, na dva mjesta oštećenja po sredini od presavijanja papira.

U sva tri slučaja, boja papira je na mjestima izbljedjela.

Navedena 3 nacrtu treba očistiti i neutralizirati. Oštećenja je nužno sanirati kako se ista korištenjem ne bi proširila. Arhiv je nedavno izvršio digitalno snimanje sva tri primjerka tako da se sanacija izvornika sada može izvršiti, a da korisnici, u slučaju potrebe za to vrijeme, neće biti zakinuti.

Po izvršenim restauratorskim zahvatima, nacrtu treba na odgovarajući način konzervirati.

10. ZAPOSLENICI

U Državnom arhivu u Sisku je već 10 godina evidentno povećanje opsega posla. Objašnjenje možemo potražiti dijelom u činjenici da su spremišni kapaciteti značajno povećani dogradnjom i adaptacijom zgrade 2008. godine, zahvaljujući čemu Arhiv konačno može preuzimati gradivo koje je godinama čekalo adekvatan smještaj, a dijelom i u povećanim potrebama zajednice sa korištenjem arhivskoga gradiva. Osim toga, Arhiv djeluje već 57 godina tijekom kojih prikuplja i bibliotečno gradivo te stvara svoj stručni bibliotečni fondus potreban prije svega kao sekundarni izvor informacija korisnicima arhivskoga gradiva u čitaonici Arhiva, ali i samim zaposlenicima pri stručnoj obradi arhivskoga gradiva. Do danas Arhiv posjeduje bibliotečni fondus sa preko 7500 naslova djela te 1013 časopisa koji su

inventarizirani te, zbog nedostatka stručnog djelatnika, samo u 20% dijelu katalogizirani i to samo kroz imenski katalog. Zbog takvoga stanja postalo je nemoguće pronaći u razumnom roku sve naslove koje Arhiv posjeduje, a korisnici trebaju.

Zahvaljujući razumijevanju Ministarstva kulture, Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Arhiva utvrđena su dostatna radna mjesta kako za obradu arhivskoga tako i za obradu bibliotečnog fundusa, no do danas Arhiv nije uspio dobiti i odobrenja za popunjavanje nekih postojećih radnih mjesta. Stoga ćemo tijekom 2019. godine zatražiti suglasnost Ministarstva kulture za zapošljavanje dvoje novih stručnih djelatnika (arhivista i arhivskog tehničara) te diplomiranog knjižničara.

Ravnateljica:

Nela Kušanić, dipl. polit.

Klasa: 612-06/19-01/33

Urbroj: 2176-81-19-01

U Sisku, 22.07.2019.g.